

28.4.2017

14/060/2017
DM nro 1841592

Sisäministeriö
PL 26
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@intermin.fi, maahanmuutto-osasto@intermin.fi

Viite Lausuntopyyntö, SM017:00/2016 – SMDno-2016-696

Innovaatorahoituskeskus Tekesin lausunto Hallituksen esitysluonnoksesta laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Innovaatorahoituskeskus Tekes kiittää mahdollisuudesta esittää lausuntonsa sisäministeriön laatimaan luonnokseen Hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muuttamisesta, ja kiinnittää launnossaan huomiota seuraaviin kohtiin.

Esityksen tavoitteet

Monet eurooppalaiset maat ovat ottaneet käyttöön ja vahvasti markkinoineet ”tech visa” –tyyppisiä nopean oleskeluluvan prosesseja, joilla pyritään houkuttelemaan uusia kasvuyrittäjiä ja monipuolistamaan kansallista yrityskehitystä.

Esitysluonnoksen keskeiset tavoitteet, joilla tähdätään kasvuyrittäjän (startup-yrittäjän) oleskeluluvan luomiseen, yrittäjän ja asiantuntijan jatkolupaprosessin keventämiseen ja sujuvoittamiseen sekä ensimmäisen oleskeluluvan keston pidentämiseen ovat perusteltuja ja linjassa Juha Sipilän hallituksen ohjelman kanssa.

Myös luonnoksessa kuvattu toteutustapa vaikuttaa pääsääntöisesti perustellulta.

Yksityiskohtaiset perustelut

3 § Määritelmät

HE-luonnoksessa ei ole määritelty kasvuyrittäjää, joskin kasvuyrittäjyyteen yleisesti liitettäviä ominaisuuksia on kuvattu lain 47 g §:n perusteluissa. Kasvuyrittäjän (startup-yrittäjän) ja toisaalta ”perus”yrittäjän oleskelulupien käsittelyprosessien erilaisuus ja näiden välinen rajankäynti edellyttäisi selkeää määrittelyä tai sitten tulee hyväksyä se, että osa oleskelulupahakemuksista menee alkuvaiheessa väärään putkeen ja uudelleenohjataan ELY:stä tai Tekesistä oikeaan putkeen. Tätä kysymystä pystytään osittain selkeyttämään kattavilla viestintä- ja markkinointikanavilla, joiden kautta oleskeluluvan hakijoille, yhteistyökumppaneille ja muille keskeisille toimijoille saadaan viesti ja vaihtoehdot selkeytettyä.

28.4.2017

14/060/2017
DM nro 1841592*47 g § Innovaatorahoituskeskus Tekesin lausunto*

Ulkomaalaislakiin ehdotetussa 47 g §:ssä säädettäisiin Tekesille (Business Finlandille) lausuntotehtävä osana oleskeluluvan myöntämistä. Lausunnon antamisen harkintakriteerit sisältyisivät mainittuun pykälään. Ulkomaalaislakiin ehdotetun 47 h §:n mukaan lausunto sitoisi oleskeluluvan myöntävää Maahanmuuttovirastoa. UlkL 190 §:n mukaan Tekesin lausuntoon saisi hakea muutosta niin kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Kyse on siten hallintolainkäyttölain 4 §:ssä tarkoitettusta hallintopäätöksestä.

Edellä mainituista syistä Tekesin (Business Finlandin) tekemän hallintopäätöksen kutsuminen ulkomaalaislaissa "lausunnoksi" ei välttämättä ole johdonmukaista.

Käytännössä suurempi ongelma sujuvan ja nopean menettelyn tavoitteen saavuttamisen kannalta on kuitenkin se, että Tekesille (Business Finlandille) säädettäisiin ulkomaalaislaissa uusi tehtävä, joka liittyy pelkästään oleskeluluvan myöntämiseen. Tekesistä (Business Finlandista) tulisi siten uusi oleskelulupaviranomainen ja kasvuyrittäjän oleskelulupa olisi uusi kaksiosainen oleskelulupatyyppe (osapäätös-päätös). Tekesin (Business Finlandin) lupatoimivalta tulisi myös huomioida ulkomaalaislain toimivaltasäännöksissä.

Ehdotetussa muodossa kasvuyrittäjän oleskelulupahakemus tulisi vireille Tekesin (Business Finlandin) "lausuntoa" hakemalla, jolloin myös asian käsittelyyn kuluva aika alkaisi kulua.

SM:n valmistelutyön tukiryhmässä oli esillä myös TEM:n ehdottama yksinkertaisempi malli, jota ei kuitenkaan ehditty riittävästi pohtia. Mallin mukaan ulkomaalaislaissa säädettäisiin, että kasvuyrittäjälle myönnettäisiin oleskelulupa, jos hän liittyy oleskelulupahakemukseen Tekesin (Business Finlandin) ehdollisen rahoituspäätöksen. Ehdollisen rahoituspäätöksen ehtoina olisi oleskeluluvan saaminen, yrityksen perustaminen ja tarvittavien rekisteröintien sekä Tekesin (Business Finlandin) edellyttämän omarahoitusosuuden toteutuminen. Ehdollinen rahoituspäätös on myös voimassa hyvin rajoitetun ajan, enintään kuusi kuukautta. Innovaatiotoiminnan rahoitusta koskevat valtioneuvoston asetuslaki 688/2001 ja VNA 1444/2014 sallivat ehdollistamisen.

Tämä malli, joka sopisi myös valmistelussa mukana olleelle Tekesille, ei toisi Tekesille (Business Finlandille) uusia lakisääteisiä tehtäviä eikä tekisi siitä oleskelulupaviranomaista. Kyseessä olisi Tekesin (Business Finlandin) normaali ehdollinen rahoituspäätös. Itse oleskeluluvan hakeminen ja myöntäminen tapahtuisi täysin Maahanmuuttoviraston sisäisenä prosessina. Tällöin olisi mahdollista päästä nopeaan ja sujuvaan lupamenettelyyn.

Jatkolupahakemuksen osalta Tekesin ehdollinen rahoituspäätös ei kuitenkaan ole välttämättä relevantti etenemistapa (yritys ei välttämättä tarvitse tai on mahdollisesti jo hakenut tutkimus-, kehitys- tai innovaatorahoitusta Tekesiltä) vaan tällöin tulisi hakea malli, jolla oleskeluluvan jatkoa hakevien yrittäjien yritys lähestyisi Tekesiä (syntyisi asiakassuhde) ja Tekes voisi arvioida oleskeluluvan jatkoa hakevien yrittäjien yrityksen liiketoiminnan luonnetta. Tällöin kyseessä olisi selkeästi Tekesin lausunto. Onko tämä lausunto sitten annettu Maahanmuuttovirastolle vai oleskeluluvan jatkoa hakeville, on oman lisäselvityksensä kohde.

28.4.2017

14/060/2017
DM nro 1841592**Muuta**

Tekes on julkisen innovaatorahoituksen ja innovatiivisen kasvuyrittäjyyden edistämisen osalta keskeinen kansallinen toimija Suomessa. Tämä puoltaa sille HE-luonnoksessa ehdotettavaa roolia oleskelulupaa hakevien kasvuyritysten liiketoimintasuunnitelmien arvioinnissa. Tämän arvioinnin keskittäminen yhdelle julkiselle ja koko maan kattavalle toimijalle mahdollistaisi myös tasapuolisuuskäytöiden varmistamisen. Kuten HE-luonnoksen perusteluissa todetaan, voisi Tekes kokemukseensa pohjautuen suhteellisen nopeasti arvioida oleskelulupaa hakevien kasvuyrittäjien liiketoimintasuunnitelman sekä sen innovatiivisuuden ja skaalautuvuuden.

Mikäli arviointiin halutaan kytkeä laajemmin kasvuyrityskentän muita julkisia ja yksityisiä toimijoita, muodostaisi yhden hallinnollisesti melko kevyen vaihtoehdon esimerkiksi ohjausryhmä, joka seuraisi ja arvioisi kasvuyrittäjien oleskelulupaprosessin toteutumista ja kehittämistarpeita. Tässä tapauksessa Tekes voisi laatia ohjausryhmää varten määrävälein yhteenvedon oleskelulupaa hakeneille kasvuyrittäjille antamistaan puoltavista ja kielteisistä lausunnoista ja saada ohjausryhmältä mahdollisia kehitysehdotuksia toiminnan tehostamiseksi.

Nyt valmistelussa olevan ”tech visa” –tyyppisen nopean oleskeluluvan menestys edellyttää aktiivista markkinointia ja viestintää, jolla tieto mahdollisuuksista ja prosessista saadaan kolmansista maista uutta kasvuyrittäjyyden kotimaata etsivien yrittäjien tietoon. Kilpailu huimaa kasvua tavoittelevista startup-yrittäjistä on kova, mutta halutessamme voimme tarjoamaamme liittää esimerkiksi Tekesin tarjoaman 50.000 €:n Temporoahoituksen mahdollisuuden ja tehdä Suomi-vaihtoehdosta kilpailukykyisen.

Tekes on sitoutunut luomaan yhdessä muiden toimijoiden kanssa Suomen startup-kenttää ja siihen liittymistä tukevan verkkosivuston. Toimivaan ratkaisuun tulee myös luoda alueellinen maahan muuttavien yrittäjien ja asiantuntijoiden tukiverkosto.

Jukka Häyrynen
Johtaja

Jakelu

kirjaamo@intermin.fi
maahanmuutto-osasto@intermin.fi
kirjaamo@tekes.fi